

De 3 van...

Daan Roovers (1970) is filosoof en schrijver, van 2019 tot 2021 was ze Denker des Vaderlands. 'Ruimte creëren in je hoofd om hetzelfde anders te zien' is haar boodschap. Tijdens de Nacht van de Filosofie schoof ze aan bij *Het filosofisch kwintet*. Dit zijn haar drie memorabele mediamomenten.

Het filosofisch kwintet

► ZONDAG, NPO 1, 23.15-0.07 UUR

DOOR NOOR SPANJER

ILLUSTRATIE JIP VAN DEN TOORN

Documentaire Tegenwind – Het verdriet van de veenkoloniën (2Doc)

'Toen ik Denker des Vaderlands was, was polarisatie een van mijn belangrijkste thema's. Het debat over windmolens gebruikte ik om te laten zien hoezeer maatschappelijke discussies kunnen ontsporen. Maar toen ik enige tijd later deze documentaire zag, bleek het toch ingewikkelder dan ik dacht. Je ziet hoe het antiwindmolenkamp totaal genegeerd wordt en aan het lijntje wordt gehouden: vanuit Den Haag wordt er een soort nep-participatie georganiseerd wat ze tot wanhoop drijft en waar ze uiteindelijk helemaal cynisch van worden. Je ziet hoe keurige mensen langzaam geharde activisten worden en overgaan tot regelrechte bedreigingen. Natuurlijk is dat iets waar je een makkelijk politiek oordeel over kan hebben: dat mag niet. Maar als je er wat langer naar kijkt, dan zie je dat er een meer sociologische laag onder ligt. Ik moest bekennen dat ik me er eerst maar oppervlakkig in had verdiept. Een goede documentaire kan dat: je op een andere manier naar dezelfde zaak laten kijken.'

Serie Black Mirror, aflevering 'The Waldo Moment' (seizoen 2)

'Ik heb geen Netflix, maar tijdens corona heb ik de dvd-box besteld van *Black Mirror*. Dat was misschien geen heel goed idee, het is niet bepaald een optimistische serie. Deze aflevering heeft mij het meest aan het denken gezet: het gaat over een tekenfilmfiguurtje met een cynisch karakter, dat op een hele lompe manier politici interviewt. Hij wordt daarmee zo populair dat hij uiteindelijk zelf meedoet aan verkiezingen en nog dreigt te winnen ook. De aflevering komt uit 2013, dus nog van voor Trump en Johnson, maar het gaat over eenzelfde politiek nihilisme, waarin politieke kandidaten eigenlijk meer een personage zijn, een clowneske figuur die een systeem van binnenuit wil uithollen zonder daar een alternatief voor in de plaats te stellen. En het gaat over de verknoping tussen politiek en media en de giftige cocktail die dat kan opleveren. Ik ben er nog niet helemaal over uit wat we nou van zo'n aflevering op moeten steken; ik krijg er vooral buikpijn van. Maar misschien kan het wel waarschuwen voor iets.'

IK WAS HET NIE!

Tv-programma Even tot hier, liedje 'Toeslagenaffaire (ik was het nie)'

'Na afloop van die parlementaire enquête over de toeslagenaffaire maakten cabaretiers Niels van der Laan en Jeroen Woe een liedje waarin ze twintig verschillende typetjes spelen die allemaal zeggen dat "hun in ieder geval niks te verwijten valt". Op een gegeven moment zie je al die typetjes op één scherm en iedereen wijst naar elkaar: naar boven, naar beneden, naar de zijkant. Ik gebruik dit tegenwoordig als voorbeeld bij lezingen waarin ik iets uitleg over bureaucratie. Wat ik over Arendt en Habermas vertel, over geregeerd worden door niemand eigenlijk, door een systeem van bureaus, heb ik deels vervangen door dit lied: zo kan ik in vijf minuten veel meer vertellen dan ik van plan was. Het is natuurlijk een heel grappig en raak liedje, zoals wel vaker in dit programma, maar het is meer dan dat: het raakt ook de kern van een bepaald probleem. Het is verplichte kost voor elke student politieke filosofie.'

